

Léčba časně rakoviny prsu nemusí nutně končit chemoterapií. Novou šanci dává pacientkám genomové testování MammaPrint

Praha, 7. 4. 2021 – Ženy s rakovinou prsu mají větší šanci vyhnout se obávané chemoterapii. Všeobecná zdravotní pojišťovna jim nově začne hradit genomové testování testem MammaPrint, který dokáže předpovědět míru rizika návratu onemocnění a dává tak onkologům možnost zvolit pro pacientky vhodnou a co nejméně zatěžující léčbu. Genomové testování představuje začátek takzvané personalizované léčby karcinomu prsu.

Genomové testování, někdy nazývané také genomické, je jednou z nejnovějších analytických metod v oboru onkologie. Lékaři jejím prostřednictvím získávají další důležitá data, podle kterých mohou přesněji rozhodovat o následné léčbě patientek s rakovinou prsu. „*Dosud jsme se museli spoléhat zejména na klinické a patologické faktory, jako jsou věk pacienta, velikost tumoru, rychlost množení buněk, status hormonálních receptorů nebo zasažení lymfatických uzlin. Vždy se ale jednalo o hrubé informace. Díky genomovým testům máme k dispozici mnohem přesnější data, a můžeme proto část patientek ušetřit agresivní onkologické léčby, která mívá negativní dopady na zdraví i psychiku,*“ říká profesorka Petra Tesařová z Onkologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Až polovina patientek se může vyhnout chemoterapii

Genomový test MammaPrint analyzuje 70 nejdůležitějších genů spojených s návratem karcinomu prsu a dělí pacientky do skupin s nízkým, a naopak vysokým rizikem vzniku metastáz během prvních 10 let po diagnóze. Patientky v nízkorizikové skupině se mohou vyhnout zajišťovací léčbě v podobě chemoterapie a pravděpodobně budou léčeny pouze hormonální (endokrinní) terapií. Pokud test ukáže vysoké riziko, je to pro lékaře jasný důkaz, že je chemoterapie nevyhnutelná. Test pomáhá identifikovat také pacientky s ultranízkým rizikem, u kterých je možné vyhnout se jak chemoterapii, tak i bezpečně redukovat hormonální léčbu. Ve všech případech je ale nejdůležitější to, že mají lékaři a pacientky jistotu informovaného rozhodování o další léčbě.

„O vhodnosti indikace rozhoduje onkolog v rámci multidisciplinárního týmu Komplexního onkologického centra a se souhlasem pacientky. K testování se používá tkáň odebraná při biopsii nebo při operaci, pokud už ji pacientka absolvovala. Výsledky jsou k dispozici nejpozději do deseti dnů,“ doplňuje lékařka Lenka Vášová, oficiální zástupkyně MammaPrintu v České republice.

Dlouhodobá data ze studie MINDACT publikovaná v The Lancet Oncology (2021) jasně ukazují přínos, který má MammaPrint pro lékaře a jejich pacientky. MammaPrint dokázal překlasifikovat klinicky vysoké riziko na genomicky nízké riziko u 46 procent pacientek.¹ *„Dosud spousta pacientek léčíme zbytečně, protože nedokážeme rozpoznat, že daný typ léčby nepotřebují. Studie ukázala, že skoro polovině testovaných žen by chemoterapie nepřinesla žádný významnější efekt. Proto se jí mohou vyhnout, a přitom dosáhnout stejně dobrých výsledků,“* vysvětluje profesorka Petra Tesařová. Chemoterapie má podle ní přínos u agresivních typů nádorů, ve kterých ničí dělíci se buňky. Pokud jich v nádoru není dostatečné množství, je chemoterapie neefektivní, nádor se nezmenšuje a léčba pacientku jen zatěžuje nežádoucími účinky. Vhodnost nasazení tohoto druhu obávané léčby mohou lékaři lépe posoudit právě díky genomovému testování MammaPrint.

Genomové a genetické testování není totéž

Genomové (genomické) testování zkoumá aktivitu specifických genů v nádorech a zjišťuje tak, co řídí jejich růst a chování. Tyto informace pomáhají lékařům zjistit míru pravděpodobnosti návratu karcinomu a zvolit vhodnou onkologickou léčbu. Metodu je tedy možné využít pouze u diagnostikovaných pacientů.

Genetické testování je zaměřeno na takzvané dědičné predispozice k rakovině a odhaluje míru rizika vzniku zhoubného nádoru. Preventivně ho podstupují například děti onkologických pacientů.

„Chemoterapie má závažné dopady na fyzický i psychický stav pacientek, které často trpí nevolnostmi nebo vypadáváním vlasů. Podávaná cytostatika způsobují rychlejší stárnutí organismu a pacientky se často potýkají s kazivostí zubů a dalšími zdravotními problémy. Každý vědecký pokrok, díky kterému je alespoň část pacientů od tohoto typu léčby ochráněna, je proto vítaný,“ říká profesor Marek Svoboda, ředitel Masarykova onkologického ústavu v Brně, kde by ještě v tomto roce měla vzniknout první česká laboratoř pro genomové testování testem MammaPrint. Zatím musí lékaři odebrané vzorky posílat na analýzu do Nizozemska.

Metoda není pro všechny

Společně s testem MammaPrint se provádí také takzvaný BluePrint test, který umí předvídat pravděpodobné chování nádoru na základě analýzy aktivity 80 genů. Oba genomové testy je možné využít pouze u pacientek s časným hormonálně pozitivním a HER2 negativním karcinomem prsu, které jsou diagnostikovány v časném stádiu, mají tumor menší než 5 centimetrů a mají negativní lymfatické uzliny nebo 1–3 pozitivní lymfatické uzliny. Z toho důvodu lékaři znovu připomínají nutnost preventivních prohlídek.

„Genomové testování přináší lékařům a pacientkám další důležité informace, na jejichž základě se mohou informovaně rozhodnout pro co nejhodnější léčbu. Tento přístup plně souzní s naším mottem ‚Vědět je klíč‘, proto si ceníme každého poznatku v oblasti diagnostiky a léčby karcinomu pozitivně ovlivňujícího kvalitu života pacientek,“ komentuje Michaela Tůmová, ředitelka společnosti Dialog Jessenius, která pomáhá ženám po prodělaném karcinomu prsu.

Většímu využití zatím brání pojišťovny

Plnou úhradu genomového testování MammaPrint přislíbila svým klientkám už od března Všeobecná zdravotní pojišťovna. Zatím ho ale absolvovaly jen jednotky pacientek. Většímu rozšíření metody zatím brání neuzavřená smlouva mezi pojišťovnou a Komplexními onkologickými centry. Další zdravotní pojišťovny se k úhradě revoluční metody zatím nepřipojily.

Zdroj:

1. Studie MINDACT probíhala ve 112 centrech v devíti evropských zemích na vzorku 6 693 pacientek s karcinomem prsu ve věku od 18 do 70 let, s +/- lymfatickými uzlinami (LN0-3), s velikostí tumoru T1–T2 a operabilními tumory velikosti T3, ER+/-, HER2+/-.

<https://www.mammaprint.cz/vedecke-dukazy/klinicke-studie/#mindact>

Bližší informace poskytnete:

Zdeněk Vesecký

Ogilvy, s.r.o.

telefon: +420 602 640 627

e-mail: zdenek.vesecky@ogilvy.com

Více na www.mammaprint.cz